

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT**VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.****MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos pefitsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetés csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Lapunk jövője.

Az 1896. év első hajnalán új korszak virradt hazánkra. E korszak, melynek alapját egy ezredéves állami élet képezi, zászlójára e szót írta föl: haladás. A tőrből, melyet apáink szerettek, s melynek a ma is nemzedék is egy ideig munkása volt, egy új datnyit sem szabad elveszítünk. Haladnunk kell az anyagiakban, haladnunk a szellemiekben. Stagnálásról, vagy késedelmezésről nem lehet szó, ha azt akarjuk, hogy azt a helyet, melyet közös erővel kivivtunk, magunknak meg is tartsuk.

A cél azonban még ennél is magasabb. A fejlődésnek oly magas fokára óhajtunk juttatni nemzetünket, melyen, mint a nyugati kultúrnépek, mi is irányadói lehessünk a mi kulturánknál alsóbb fokon álló népeknek.

E célhoz közelebb úgy jutunk, ha a szét-szórt erőket koncentráljuk, mert a kicsiny erők magukban véve jelentéktelenek, együtt azonban nagy hatalmat képviselnek. Ez axioma legigazabb a sajtóban, mely a közös akarat megnyilatkozása. A társadalmat vezérlő eszmék a sajtó útján látnak napvilágot s válnak a kor irányadóivá. A sajtó felépíti azt, a minék fel kell épülnie, s lerombolja mindazt, a mi a haladásnak útjában áll. Napjainkban a sajtó az az egyetemes erő, mely irányt szab az emberek tetteinek s ez által vezet a társadalmat; irtja a gyomot, plántálja és ápolja a nemest és szepet.

A sajtónak ezt a hatalmát ma már minden művelt gondolkozású egyén elismeri.

De igazi missiót a sajtó csak akkor teljesít, ha nem áll egyéni s önző érdekek szolgálatában, hanem a közvéleménynek hamisítatlan megnyilatkozása. Azért ha valahol, éppen a sajtóban kell egyesülniök azoknak az erőknek, melyek a közvéleménynek hangot tudnak adni, sőt közvéleményt teremtenek.

A mi szűkebb társadalmunk tagja a nagy magyar társadalomnak, Szeretnők, ha e minőségében jelentőségre emelkednek, hogy ne csak közmon-

dásként szerepeljen az az axioma, hogy Gömör-megye Magyarország kiesinyben, hanem társadalmi téren is tükröztesse vissza a magyar kultúrát minden irányban.

Általános vonásokban ez a mi programunk. E program keretébe beillik mindaz, a mit a magasztos cél elérésére Gömörmegye közvéleménye szükségesnek tart. Mindemellett főbb vonásokban felsoroljuk azon irányelveket, melyeket lapunk követni fog.

Óhajtjuk, hogy Rimaszombat, mint a megye székvárosa, társadalmi tekintetben is vezére legyen a megyetöbbségi városainak; sulyt fektetünk arra, hogy a város emelkedését előző *humánus intézmények* tovább fejlődjenek. Szükségesnek tartjuk, hogy a *városi ügyek* elintézésében konkrét eredmények éressenek el. Ily fontos közügynek tekintjük a *világítás, csatornázás és vízvezeték* megoldatlan kérdéseit. Tért nyitunk lapunkban mindazon helyes alapokon nyugvó nézeteknek, melyek a *közegészségügy* javítását előzzák.

A mi a *vármegyét* illeti, lapunk „*Vármegyei Közlöny*“ toldatójé vévén fel címébe, mindenestre már ebben is jelezzük, hogy a vármegye minden, a közérdeket érintő ügyével behatóan foglalkozunk. Eber szemekkel örökösünk, hogy addig, míg a jelenlegi autonomikus rendszer fenáll, az érvényesüljön is, az ne esorbittasék, az ne csak a közigazgatás javításán, hanem a kulturális gazdasági célok előmozdításán is fáradozzék. E téren nem fogunk visszariadni a napirenden levő célok iránt való erélyes munkára serkentéstől, hanem, ha kell, rajta leszünk, hogy újabb és újabb célokat is tüzzünk ki, mert a vármegye fokozottabb erkölcsi és anyagi erőitől méltán várhatjuk az általános, az egész megyére kiterjedő hatékonyabb tevékenységet, komoly támogatását a megye városainak és kivált székvárosának, a melynek jövőt ígérő fejlődése érdekében is kívánjuk Rimaszombat és a vármegye közti benső, jó viszony fenntartását.

Nem fogja elkerülni figyelmünket a *vidék* s

az egész vármegye *társadalmi életének* fejlődése sem. Hü tüköre lesz lapunk a társas élet mindazon mozgalmainak, melyek a nyilvánosságra igényt tartanak. E működésünkben tisztán hazafias célok lebegnek szemünk előtt s kérlelhetetlenül fogjuk üldözni mindazon nyilvános és titkos törekvéseket, melyek a *magyar hazafisággal* ellenkeznek.

Tért nyitunk lapunkban a *közművelődési* tényezők érdekeit szolgáló cikkeknek. Hazafias egyesületeknek, kulturális intézeteknek, iskoláknak, a nyilvánosságot érdeklő ügyei lapunkban megfelelő méltánylásban fognak részesülni.

Szakemberek tollából származó cikkek által az utóbbi időkben hanyatlásnak induló *közgazdasági viszonyok* emelkedését óhajtjuk előmozdítani.

Végül egyik legfontosabb célunknak ismerjük megvédelmezni és fentartani azt a nyugodt és a magyar állam törvényeit tiszteletben tartó állapotot, melyet az egyházpolitikai viszonyok nálunk különben sem zavartak meg.

Ezek azon irányelvek, melyeket magunk elé tűztünk azon reményben, hogy a fentebb kifejezett magasztos cél elérésére egy lépéssel közelebb visszük kulturánkat. Hiszünk, hogy Gömör-megye intelligens közönsége méltányolni fogja törekvésünket s nem vonja meg támogatását vállalkozásunktól, melynek alapja az önzetlen hazafiság.

Különben az általunk kitűzött cél elérésére munkatársaink díszes névsora nyújt megfelelő biztosítást. E névsorból kiemeljük a következőket: Bodon József, Czinke István, Józsa Antal, Ruskay Gyula, Szathmáry József, Borsody Béla, Ferdinándy Ella, Simon Mihály, Paál Gyula, Hodinka Mihály, Brauner Gyula, Meszlényi Zoltán, Dr. Krausz Gyula, Csillag Mór, Juhász László, Bodor Dezső, Harmatzy Loránd, Mihályfalvi F. Lajos, Sárkány Imre, Wiesinger Károly, Ruik László, Korsós Zoltán. Mindannyi a toll embere, kik a lelkökbe oltott képességeikkel örömet meghozták áldozataikat a közművelődés oltárán.

T Á R C Z A.**Mosolyra . . .**

Mosolyra köny borul,
A dalra némaság,
Kebünknek hajnalán
Bánat boronghat át.

A multban élt öröm
Nem tér élénk soha . . .
Elszáll, miként a nyár
Bübája, illata.

Jövők reménye, hajh
Csak álomkép marad,
S az ébredés után
Eloszlik . . . szétszakad.

Mi boldogítani bír.
Csupán csak a jelen;
Öleld ezt — s megtudod:
Mi üdvöt rejt a menny.

Siess örülni hát,
Mig mosolyg jelened;
Ne busulj a jövőn
S ne sirj a mult felett!

Paal Gyula.

Balassi Bálint és Csokonai Vitéz Mihály Iyrája.

Irtá: KORSÓS ZOLTÁN.

Azokban a szomorú időkben, melyek századokon keresztül sulyos átokként nehezettek hazánkra, midőn Európának akkor két leghatalmasabb állama, a német és a török teljes erővel azon volt, hogy kitérölje a magyart a nemzetek sorából, csoda-e, ha költészetünk nem fejlőd-

dött annyira, hogy lépést tarthatott volna a nyugati népek irodalmával. És mégis e szomorú időkben is voltak úgy prózairóink mint költőink között olyanok, akiket büszkén mondhatunk a magunkéinak.

A költészet, szorosabban pedig a lyrai vagy helyesebben alanyi költészetünk terén, a melyben ugyszólván a nemzet nyelve vonta meg magát, két férfiú vált ki különösen: Balassi Bálint és Csokonai Vitéz Mihály. Az előbbi a XVIII. század végéig, az utóbbi pedig Petőfi kivül mai napig is hazánk legnagyobb lyrai költője.

E két embernek, a kiket több mint két század választ el egymástól, nemcsak élete, hanem költészete is nagyon hasonló egymáshoz. Mindakettő a népies iskola híve; mindakettőnek költészetében ott van a népies felfogás, a tiszta zamatos magyarság, az erős naturalismus, a sóvárgó, epedő, sok helyen érzéki szerelem.

Valamint Balassi, ugy Csokonai is teljes mértékben kifejezést ad költeményeiben hányatott életének. Mindakettő sokat szenvedett. Balassi is, Csokonai is elhagyta szülőföldjét s elment más vidékre, messze földre, keresni olyan tájat, a hol talán nem olyan rozsak az emberek. Mind a kettő heves, rendkívül féltelen ember volt. S még abban is hasonlóak voltak, hogy mind a kettő szeretett nagyon, szeretett reménytelenül s feledni egyik sem tudott. Balassi Juliának, Csokonai Lillának nevezi őt, akiért annyi szép, szerelmes gondolatot, annyi sóvárgó poemát irt.

Ennek a szerelmnek a hatása meg is látszik rendkívüli mértékben a két lyrikus költészetén. Balassinak határozottan, Csokonainak pedig bordalain kívül a szerelmi költeményei a legszebbek, a legmegkapóbbak. Pedig akkor még nem volt oly sima a nyelvünk, a gondolatok kifejezésére nem volt olyan szóbőség, az izlés nem volt olyan esiszolt, s az esztetikai érzékek távolról sem voltak ugy kifejlődve, távolról sem voltak olyan finomak, mint ma, mégis Balassinak, különösen pedig Csokonainak olyan szép a lyrája, hogy igazán csodálkozhatunk azon, hogyan tudtak ugy irni abban a korban.

Ambár Balassinak szerelmi költészete nem oly nagy,

mint Csokonai, de azért kivillan minden sorából az, a mi szép, a mi kedves. Még ott is, a hol bucsut vesz kedvesétől, a kit reménytelenül szeret, nem tud annyira erőt venni rajta, hogy ne dalolná lágyan, gyengéden, mennyi jót kíván neki:

„Azért szerelmedre,
Világod kedvedre
Éld ezentul, kívánom;
De én fáradságom —
Kedves virágszálam —
Eretted nem sajnálom!
Légy jó egészségben,
Addig míg az Isten
Eltet, szívből óhajtom.“

Ezután még csak annyit kér, hogy ne haragudjék rá:

„Inmár solymoeskádat,
Kedves Madárkádat,
Kit karodon hordottál,
Klárissokkal rakott,
Szkófiummal varrott
Lábszinóron tartottál —
Bocsásd el békében
Szegényt, hadd menjen el,
Reá ne haragudjál.“

Említést tettem már az előbb is Balassi érzéki szelleméről. Különösen abban a versében nyilvánul ez, a hol leírja a tánczot. A nő test szépségéről dalol, de nem is visszataszítóan, hanem még az érzékiségben is kedvesen:

„ . . . Keskeny derekát, kik fogják,
Gyenge karját tapogatják.
Ugy azt a mint akarják.“

Majd így folytatja tovább:

„Csudálatos szép térdednek ékesen hajlása,
Mint angyalnak még régenten földre leszállása,
Kézhez magad szép adása,
Nyárban mint szellő fuvása.
Neki ujlása.“

Ily szellemi támogatás mellett indítjuk meg lapunkat, melynek pályafutása elé a legszebb eredményekkel tekintünk.

Rimaszombat, 1896. január hó 8-án.

A szerkesztő bizottság nevében:

Dr. Veres Samu felelős szerkesztő,

Dr. Szeless Ödön,

Dráskóczy László,

Bodor István,

Dr. Kármán Aladár,

a szerkesztőség belső tagjai.

Nagy törekvések.

Ki tagadhatná azt, hogy a történelem egy sajátos, ezer év múlva ismétlődő refrainje a nemzeti élet körében tapasztalható küzdelem egy újabb honfoglalás körül, meghódítani e hont a teljes nemzeti egységnek, biztosítani a Kárpátoktól Adriáig a magyar állami eszme integritását, győzelemre juttatni minden téren a jogeszme uralmát, a siker glóriájával övezni a magyar kultúra, a magyar nyelv szellemi főhatóságát, végre elérni a magyar szabadság és demokrácia teljes diadalünnepét!

Ez, csak ez lehet Magyarország második honfoglalása.

Az ide irányuló küzdelem utat tör magának ép egy a társadalmi, mint a politikai téren, és mint ellenállhatatlan árterjed tovább napról-napra, a melynek erejének engedni kénytelen a társadalmat, az államot alkotó minden elem. Az egyszerű polgár ép úgy, mint a mindenható hatalom érzi az idők jelszavát, a melylyel le kell számolni, a melylyel leszámolni hazafias kötelesség.

Nem vehetjük egy cikk keretében sorra a jelentkező célokat, arra szorítkozunk, a mit a kormányelnök új évi beszédében legközelebb megoldandó feladatnak tűzött ki, a *választások tisztaságának biztosítása, a közigazgatási bíráskodás behozatala, és végül a közigazgatás reformja.*

Nem foglalkoznánk a célokkal, ha azok tisztán politikai jelleggel bírnának, de társadalmi jelentőségük, a nemzeti létérdekekhez fűződő fontosságuk megköveteli, hogy e céloknak mi is propagandát csináljunk, mert hisz mi is a magyar társadalom fejlesztésén munkálkodunk.

A mi a választások tisztaságát illeti, annak lehetnek, sőt kell, hogy legyenek is *törvényes garanciái*, de a legfőbb garancia örökre az emberek tiszta társadalmi erkölcsében lesz.

A független érület, a meggyőződés szabadsága és szentsége, a szabad véleménynyilvánítás sérthetlensége, a magánérdekek alárendelése a közérdekeknek, a közérdek önzetlen istápolása, a politikai erkölestelenségnek egy színvonalra állítása a mindennapi élet erkölestelenségeivel, ezek és hasonló elvek, ezekben gyökeredző közszellem lehet az a napsugár, mely a visszaélések sötét, látkört elzáró, nyomasztó ködét szétoszlatja, és a közszellem tisztult derűjét megjelenteti.

Ha egy ilyen nemesebb közszellem a fajlatabb elemek ellenében törvényes garanciákkal is körülvéteket, akkor lehet reményünk, hogy a választások tisztasága megközelítetik.

A *közigazgatási bíráskodás* egy további céllal lebeg a program törekvések körében.

Feladatja leendő, hogy a polgárok ne csak magánjogviszonyaikkban, hanem a közigazgatás által intézett ügyekben is jogvédelmet nyerjenek.

A magyar közélet mindig a legégetőbb követelések között hangoztatta a közigazgatási bíráskodás behozatalát, de bármennyire is támogatta ebben a közvéleményt a tudomány munkája, a sajtó, az ellenzék erős támadása, a mult idők kormányai mereven zárkóztak el minden ily irányú reform előtt és pár évtizednek kellett lefolyjni, míg a reformkorszaknak napja a nagy miniszterium uralma alatt felkelt s ezzel egy olyan irány jutott uralomra, a mely sokoldalú reformtörekvések, közigazgatási bíráskodás behozatalát is szükségesnek tartotta és az iránt a kormány a törvényjavaslatot az 1891. évi 33. t.-cz. 2 §-ához képest az országgyűlésen beterveztette.

Ezzel mi is tagadhatatlanul reá léptünk arra a térére, a melyen a jogok védelme céloztatik oly ügyekben, a melyben eddig ez meg nem adatott.

A jogeszme győzedelme lesz, ha az intézmény helyesen megvalósul: a szabadság, egyenlőség és vele a demokrácia egy újabb biztosítékát fogjuk nyerni.

Hogy másra ne utaljuk, ez által a felelősség egy egészen más neme fog képződni, az a felelősségérzet, a mely az eddigi rendszer mellett egészen más természetű, mint lesz az akkor, midőn az intézkedő tisztviselő tudja, hogy minden intézkedése ellen a közigazgatási bírósághoz fordulhat a sértett fél, hogy nemesak fellebbező eljárás, hanem bírói jurisdictio is vehető igénybe, a jogsérelem orvosolható.

A következők ebből pedig az lesz, hogy a hatóságok, illetve a hatósági közegek intézkedéseiket óvatosan, valamennyi viszony lehetőleg tekintetbe vételével fogják megtenni, a fennálló törvények és rendeletek szerint fognak eljárni, s nem fogják discretionális jogkörüket kitégíteni, ha pedig megteszik, ott lesz a közigazgatási bíróság a kellő jogotalom megadására. Tagadhatatlanul egy óriási lépést fogunk tenni a jogállam eszméje felé, s mert a szabadság, egyenlőség és demokrácia eszméi is kielégítést fognak nyerni, a helyes társadalmi elv is sokat fog ezen intézmény által elérni. A jog hatalma törő össze a szolgáltság bilinesét, teszi a gyengét erőssé, és az erőben tulkapót gyengévé.

És végre a *közigazgatás reformja* a nagy törekvések általunk ezuttal érintett harmadik célpontja.

Vajjon van-e széles ebben a hazában valaki, ki be ne látná azt, hogy a közigazgatás reformálható? A merev autonomista és a modern centralista képezik ebben a küzdelemben a két véglelet.

Az autonomista azt hiszi, hogy még mindig 67 előtt vagyunk, és a vármegyében látja az alkotmány védbástyáját, nem tudja, vagy nem akarja észre venni, hogy a politikai élet súlypontja a parlamentben összpontosult. Nem veszi észre, hogy 1867. óta alkotmányos kérdésben alig birt súlylyal, hogy culturalis és közgazdasági kérdésekben is jelentősége a régihez megfogyott, hogy

a választási elv gyakorlati eredményeiben megterőtt.

Viszont a modern centralista előtt a központi főhatalom, annak mindenhatósága, és az ebből és ettől folyó közjó lebeg, egy erős központi igazgatásban látja a magyar nemzeti eszme kívánalmainak biztosítását, az állameszme nagy arányokban való kifejlődését, a magyar nyelv és kultúra fölényének az egész országra való kiterjedését és megerősödését, egy szóval egy modern Magyarországot.

Mi azt hisszük, ha ez a két ellentét egymással megütközik, győztesként az arany közép fog kikerülni, a mely biztosítani fogja a centralis kormányzat érdekeit, kifejlődését, az állami és nemzeti érdekek hatatos kifejlesztését, de viszont megfogja adni a társadalom közszabadsága, az alkotmányos, kulturális, nemzeti érdekek istápolása tekintetében a kellő ellenőrzést és eszelekvési kört a polgárságnak is. Ez a felállított elv csak egy általános keret, a melynek részleteit még vitatni fogjuk, de a rendszer megvalósítása már annyira közel áll, hogy elvileg vele foglalkoznunk kell.

Ezek a nagy törekvések fogják betölteni a közel jövő küzdelmeinek terét, s ha lelkünk a millenárius ünnepek során a hazafias eszmék légkörében szárnyal, ez csak indokul szolgálhat, hogy nemes nagy törekvéseinkkel egy második még boldogabb ezredévek maradandó üdvös intézményeket alkossunk.

Etnografia.

Mi haszna és szükség-e a megyék földrajzi, történelmi, gazdasági, ipari stb. alapos megírásának általában s különösen sok tekintetben különlegességgel bíró megyékre nézve, azzal e lap olvasói elé lépni nem akarok. Ha feltehetem azonban, hogy velem együtt vannak elegendő, a kik véltés mulasztásnak tartják, hogy míg sok, kisebb fontosságú, kellő és kelletlen történik a megyében, s haszontalanabb célokra is történnek magán és közáldozatok: — a megye etnografiája soha szóba sem jön; — hiszem, hogy lesz a ki velem tart abban is, hogy ez irányban — történjék már valami.

Sok megye abban szerencsés, hogy van egyéne a ki egyszerűen megírja az etnografiát és megyéjét megajándékozta vele. Gömörnek is volt Bartholmaidesze és mások: adataik azonban már meg nem felelnek, mert az idők változnak, et nos mutamur in illis. A helyzet is sokban változott, és a történeti kutatás is sokat felderített és helyesbített.

De Gömör és Kishontnak, a földszinén és a föld alatt, a multból és a jelenben, van sokkal több megírni valója, mint igen sok más megyének; s azért a feladat jó megoldását egy embertől egyhamar, nem várhatjuk; s ismerjük el, hogy e feladat megoldásában, melylyel magunknak, önérzetünknek tartozunk: — összes tevékenységünk mégis csak ama jámbor várakozásban áll, hogy tegye meg helyettünk valaki.

Aból indulva ki tehát, hogy egy egyén jó etnografiát nem írhat, nézetem az, hogy lássunk hozzá mindnyájan.

A kivételre pedig az szolgálna, hogy szerkesztésük a jövő évtől kezdve 1897-re s azután folytatólag *megyei naptár*, a melyet a megye lakossága, községei s hivatalai, idegen naptár helyett szívesen megvesznek úgy, hogy példányonként néhány fillér megyei haszon is jusson a vételárból; irodalmi részét pedig írja saját értelmiségünk, kizárólag megyei dolgozókrol.

Hogy ennél érdekesebb olvasmánya lenne ide való embernek, az idegen Kalendariumokban: — azt nem hiszem.

Érted halok, érted élek,

Száz leányúval nem cserélek."

Énekelnek-e így manapság a poéták? Bizony tanulhatna nagyon sok Csokonaitól, hogy egy költeményben mi a szépség, mi az erő, mi a hangulat, mi a tartalom, s a mi fő, mi a magyarosság.

Naturalizmusa erősebb mint Balassé; ez azonban csak epikai költeményeiben fordul elő, mint „Dorottyában” és a „Béka egér harcban.” Itt sokszor nagyon is erősek, nagyon is meztelenek a kifejezései; nem válogatja egy kicsit sem a szavakat. Lyrai költeményeiben azonban nyomát se látjuk ennek.

Vallásos poemáiban, mint pl. „A lélek halhatatlanságában” már nagyon is különbözik Balassitól. Fölvet egy-egy szép eszmét s azon eltöpreng sokáig. Filozofál az egész költeményben és csak a vége felé szövi be az ő sajátos érzelmét.

Ennyit akartam elmondani e két nagy poéta lyrai költészetéről.

Mindkettő tanult, képzett költő volt a maga korában. Ismerték alaposan a saját koruk hazai és külföldi irodalmát. S bár ez utóbbinak a hatása meglátszik rajtuk, mélyebb nyomokat nem hagyott egyik sem.

Mindkettő teljesen önálló egyéniség, teljesen eredeti tehetség. Mindkettő poéta költészetének megvan a maga sajátos zománca. Egyik is, másik is egy határozott és helyes iránynak az uttorője: a népies iránynak. Atvette mindkettő annak gondolkodás módját, hangját és egészséges szellemét. Az igaz, hogy Csokonai határozottan nagyobb tehetség, mint Balassi; mert ha kiforrhatta volna magát, vagy esetleg csak egy félszázaddal él később, most együtt emlegetnék Petőfivel a világirodalom első rangu nagyjai közt. Azonban még így is mindkettőnek, mint kora legnagyobb költőjének, mint a népies irány uttorőjének s mint igazi nagy tehetségnek, mindig kiváló hely lesz a magyar irodalomtörténet lapjain.

Meg kell még említenem Balassi vallásos költeményeit is. Ugyszólván magán viseli mindegyik a mély, vallásos érületet. Ily nemű költeményeinek is minden sorában ott van a lyrikus. Nem böleskedik, nem vet föl nagy gondolatokat, nem tűnődik nagyszerű eszmékben, hanem leírja a saját mély érzelmeit keresetlen szavakban.

Csokonai lyrajának is nagy részét szerelmi érzéseinek dalba öntése képezi. Majd epedő, sovárgó, majd bánatos és lemondó s ebben egyezik meg Balassival; majd pedig pajzán, lángoló és tulesapongó s ebben különbözik tőle. Ezek azonban csak az érzelmek. A gondolatai, a költeményeinek a hangja éppen olyan kedves, éppen olyan gyöngéd még a lángolásában is, mint a Balassé. Ilyen a „Megkövetés” című költeményében:

... És ha e szó mért „szeretlek,”

Úgy kikelhetsz ellenem,

Egy pár csókkal megkövetlek,

Csak hagyj holtig vétenem.

Vagy ha e szó úgy megsérte,

Mond vissza, Lillám te is:

En nem baragszom meg érte,

Megboesátok százszor is."

Mennyi ádeség, mennyi bohókás pajzanság és milyen szerelem nyilatkozik meg e pár sorban is. Pedig ilyen mindama költeményeiben, a hol mig hitt, remélt, akár csak Balassi. Ott azonban, a hol már tudja, hogy hiába minden, hiába az a nagy szerelem, Lilla nem lesz az övé, — egész más hang zendül meg az ajkán.

Nem tud lemondani, nem tud felejteni. Egész valóját a szerelmi fájdalom járja át, a mely ki is tör az akkoriban irt minden költeményében. Ilyen az „Utolsó szerencsétlenségben.” Nem hisz semmiben, rá nézve már nincs boldogság a földön; kívánja a halált. Legkapóbban nyilvánul ez az emésztő sovárgás, ez a hasztalan búsongás a „Tihanyi echóhoz” című versében. Az a mély szomorúság igazán megható:

„Oh Tihanynak riadó leánya!

Szállj ki szent hegyed közül,

Im, kit a sors eddig annyit hánya,

Partod ellenébe ül.

Itt a holdnak halvány fényén

Jajgat és sir elpusztult reményén.

Egy magános árva szív."

A „reményhez” című költeményében aztán kitér belőle teljes erővel a vad szerelmi keserűség. Rendkívül szép az a fájó hang, a mi az egészen végig vonul; szinte páratlan még manapság is.

„Oh, csak Lillát hagytad volna,

Csak magát nekem:

Most panaszra nem hajolna

Gyászos énekem."

Aztán erőt vesz rajta az életunság, pihenni vágyik teste, lelke; fáradtan dalolja tovább:

„Érzem, e kétségbe

Volt erőm elhagy,

Fáradt lelkem égbe,

Testem földbe vágy."

Szólnom kell még Csokonainak a bordalairól, Balassinak a bordalai szinte eltöprelnék a Csokonaié mellett, az összes magyar költők között csak Petőfiét állíthatom mellé. Csak a régi görög poéták jelesei, mint Anakreoa, énekeltek úgy meg az isteni nektárt; olyan jóízűen, olyan gyönyörűséggel dalolja;

„Ha szíhatok borocskát

A gondjaim esuesulnak,

Nines boldogabb halandó,

Mint a ki nem sohajtoz."

„A csikóbőrös kulaeshoz” meg remeke a bordaloknak. Az ember szinte elképzei, milyen jó is lenne, ha csakugyan megszületnének azok a kis kulaesok, tele borral, jó, bufeledtető borral. Milyen jó is lenne kortyogatni abból a csikóbőrös kulaeshól. Csokonai maga is elfelejti minden baját, minden bánatát, mikor a kulaesa gyönyörűségeit mondja el:

„Drága kienesem, galamboeskám,

Csikóbőrös kulaescoeskám,

Igy, vegyük hogy — ha nem hamarabb tíz év alatt, meglesz a kész anyag, és könyvalakban való kiadása a szükséges pénzalap is, — — minden áldozat nélkül.

Hodinka Mihály,
ügyvéd és megbízottsági tag.

Nyilatkozat.

A „Gömör-Kishont” és „Gömör” című hetilapok közti ellentéteket az idő és viszonyok megszüntetvén, a lap élén kiadott közös program lehetősévé tette, hogy egyesítve erőinket, dolgozzunk tovább a közérdek előmozdításán.

E komoly cél érdekében egyesülve, a „Gömör” további megjelenésétől elállottunk, hogy a fenti megtöltött cím alatt küzdjünk tovább.

Köszönjük barátaink és olvasóközönségünknek önzetlen munkálkodásunk iránt való eddigi hathatós támogatását, mely tetemes anyagi és erkölcsi áldozatok árán folytatott küzdelmünkben legfőbb támaszunk volt s kérjük őket, hogy a „Gömör” helyett a „Gömör-Kishont Vármegyei Közlöny” címet elfogadni és e lapot lelkesen támogatni sziveskedjenek.

Kelt Rimaszombat, 1896. január 7-én.

Dr. Szeless Ödön.

Hirek és vegyesek.

Előfizetési felhívás. Január 1-étől új előfizetést nyitunk lapunkra, mely a lap élén olvasható program szerint minden tekintetben teljesen megerősödve kezdi meg új pályafutását.

Előfizetésiár egy évre 8 korona.
Fél évre 4 korona.

A „Gömör-Kishont” kiadóhivatala.

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete ma esütörtökön délelőtt tartja az évben első közgyűlését, melynek tárgyai: 1. A volt erdőszlaknak a megígért 2800 frt leendő el- vagy el nem adása iránti határozat. 2. Öv. Jánosdeák Andrásné tulajdonát képező kórház melletti belsőségből a Szécsi-utca rendezéséhez szükséges 267 négyszögöl megvétele iránti határozat. A közgyűlés 9 órakor veszi kezdetét.

Új évi tisztelgések. Az idei új év alkalmából a vármegye tisztikara Lukács Géza főjegyző vezetésével tisztelegtek az alispánnál; Rimaszombat város tanácsa szintén tisztelegett Bornemisza László alispánnál Szabó György polgármester vezetésével. A vezetők egyszerűen alkalmi szónokok is voltak, s a tisztikar jókívánásait és üdvözlétet tolmácsolták, mire az alispán egy-egy szép köszönő beszéddel válaszolt.

Kinevezés. A vármegyénél Rónay Gyula lemondása folytán megüresedett számtisztai állásra megyénk főispánja: Lovass Árpádot nevezte ki. Az új tisztviselő hivatalos állását már elfoglalta.

Új ügyvédi iroda. Dr. Szeless Ödön lapunk jeles tollú munkatársa, aki kitűnő jogi képzettsége révén nagyközönségünk már ismer, az ügyvédi vizsga sikeres letétele után városunkban önálló ügyvédi irodát nyitott.

Kinevezés. Vármegyénk főispánja: Brauner Gyula városi állatorvost Gömörvármegye állatorvosává nevezte ki. A kiválóan képzett szakférfi hivatalát f. hó 15-én veszi át, s midőn előrehaladását örömmel regisztráljuk, mint lapunk régi jeles tollú közgazdasági szakreferensét új hivatalában őszintén üdvözljük.

Az új szorgalomidő a helybeli egy. prot. főgimnáziumban szerdán e hó 8-ikán reggel nyolcz órakor kezdődött. Az első tanóra az alkalmmal az által lett különösen nevezetes, hogy a szokásos vakációi foglalkozások számonkérése helyett az illető osztálytanárok a folyó millenáris év jelentőségéről egy óra hosszáig praelégáltak tanítványaiknak. A derék tanári karnak e hazafias ténykedését örömmel hozzuk nyilvánosságra.

Esküvő. Ádám Ottmár, Ádám Markus helybeli terménykereskedő fia f. hó 14-én tartja esküvőjét Miskolcra Berg Katalinnal, Berg Ábrahám miskolczi kereskedő leányával.

Új zenemű. Törköly László joghallgató, ki jogi tanulmányai közepett zeneszerzéssel is foglalkozik közelebről „Caiogány keringő” című fülbemászó dallamu tánczenét szerzett, mely a napokban jelent meg Bárd Ferenc és testvére kiadásában Blaha Lujza báró Splényinének ajánlva. A fiatal zeneszerző ez első compositiója, figyelemre méltó alkotás s mindazok, a kiknek alkalmuk volt megismereni, a legnagyobb tetszéssel nyilatkoztak feléje. Ajánljuk a zongorázók figyelmébe. Ára 2 korona. Kapható Kármán S. könyvkereskedésében.

Meghívó. A Gömörm. ált. tanítóegylet központi választmányja f. év és hó 18-ikán d. u. 1 órakor ülést tart, melyre a választmány t. tagjai ezennel meghívattak. — Az ülés tárgyai: 1. A beérkezett járásköri ülések jegyzőkönyveinek tárgyalása. 2. A XXII. évi közgyűlés határozatainak végrehajtása. 3. Részvétel a milleniumi kiállításon. (előintézkedések.) 4. Folyó ügyek, indítványok. — Dobsina, 1896. jan. 5. — Az elnökség.

Egy emlék, mit az idő vasfoga sem emész meg. Hogyan kell elhunyt szeretteink emlékét megőrizni, utmutatóul szolgálhat a következő levél, melyet a rimaszombati egy. prot. főgimnázium igazgatója e napokban kapott. Nem írunk hozzá commentárt, mert hiszen e holt betűk hangosan hirdetik azon meleg rokoni szeretetet, melyet a család mindenik tagja érez az elhunyt családtagnak még emlékezete iránt is, de tanúsítják a fenkölt, a mindennapi hiúságon felülemelkedő gondolkodási módot, mely e tisztelt családnak élő tagjait áthatja. Íme a levél: „Tekintetes *Fábray János* igazgató urak Rimaszombatban. Szeretett Nagynénem *Kovács Zsuzsanna* elhunyt alkalmából azon rokonai, kik — ő irányában a szerető kegyelet adóját leróni — magunkat hivatva érezzük, közös megegyezéssel megállapodtunk abban, hogy a melyen érzett kegyeletnek nem hivalkodó külsőségekben, hanem oly tényben adunk kifejezést, mely ha a maga szerénységében nem is, de közvetve a netán követők hozzájárulása által alapot teremthet arra, hogy a tanuló ifjúság nemzeti törekvéseit kitarításra buzdítsa. — Elhatá-

roztuk, hogy koszoruk helyett „Koszoru-alap” címén a rimaszombati egyesült protestáns főgimnázium T. Igazgatóságának kezébe közösen Egyszáz frtot téteményezünk le oly kikötéssel, hogy annak három éven át esedékes kamatai — minden harmadik éven, egy — a magyar nyelvben és történelemben legszebb eredményt elért tanuló ifjúnak adassanak serkentésül. — Ezen, bár eltűnőleg szerény letéteményhez még azon óhajunkat fűzzük; vajha akadnának többen, sokan, kik e példát követve, a személyes hiúság elé helyeznék a szent célt, mely felé minden igazán érző magyarnak törekednie kellene; hoznák el szerény adományait, hadd növekednek e most lettet perszem szilárd sziklává, melyhez a nemzeti lét egy vékony, de szívós szála fonódhatnék eltéphetetlenül! — Ha ez óhajunk teljesülne, ha szépen érző lelkek adományai által e kicsiny alap annyira izmosodnék, hogy évi kamatai már számbavehető összeget képeznének, azon feltételünk, mely szerint minden harmadik éven és csak egy ifju részesíttessék a jutalom kedvezményében, elesik s részünkről a T. Igazgatóság ez irányban bőles rendelkezésében megnyugszunk. — Midőn szerény filléreink elfogadását az őszintén gyászoló összes rokonok nevében tisztelettel kérem, kitűnő tiszteletem kifejezése mellett nagybecsű kegyeibe ajánlott vagyok Rimaszombatban, 1895. decz. 22-ikén legalázatosabb szolgálja: *Lokesánszky Endre*. — Az adományozó család tagjai: öv. Piskalszky Endréné Kovács Julianna, öv. Malinák Endréné Kovács Mária, Lokesánszky Endre és neje Malinák Mária, Kalmár Julianna, Kalmár János.

Nagy vadászatot tartottak a rozsnyóiak a múlt héten. Talas Mihály vadásztársulati tag egy körülbelül 2 métermársa súlyú vadkant lőtt, melyet a jelen volt vadászatkezelők élénk érdeklődése mellett szállítottak a városba.

Rozsnyó világváros. Még pedig nemesak *vilámváros*, hanem valósággal világhírű város lesz maholnap azon a réven, hogy egyik ottani benszülő találta ki a módját annak, mikép lehet a félelmet gerjesztő rettegett socialista kérdést: a népek éhségét egy csapásra megszüntetni. Hát ugy, hogy több legyen a földgolyó bison a föld, mint a mennyi van, s ebből mindenkinék jusson annyi, a mennyi csak kell. Ennek az óhajtnak pedig — a rozsnyói fölfedező szerint — egyedül csak az a módja, hogy az öt világrészt körülhullámzó összes *tengerek csapoltassanak le*. A felfedező rozsnyói tudós férfiú azt állítja, hogy ő már ki is találta: miként lehet a tengereket lecsapolni, csak még azt nem tudja: *hová?* Ha még erre az egy kicsike kérdésre a feleletet megtalálja: akkor a föld kerekésség összes emberisége Rozsnyó városának köszöni majd a boldogságot és megelégedést és a dal nem Egirt, hanem Rozsnyót fogja zengeni és dícsőíteni. Egyelőre azonban még a *hová* kérdése nagy szegyet ütve motoszkál az illető gömöri Edison fejében, ámbár már közel áll a megoldáshoz, mert több felől azt tanácsolták neki, hogy ugy kellene a tenger lecsapolását is „eszközölni”, a hogyan a garbócz bogdányiak a hófúvásokkal elbántak. A szolgabíró kiadta parancsba, hogy a havat a köztakról el kell távolítani. *Hogyan?* Hát ugy, tanácsolta a bíró, hogy ásatunk egy nagy gödröt, abba behányjuk a havat. — Dehát már most mi lesz avval a rengeteg földdel, amit a gödörből kibánytunk?! — Hogy? Hát annak megint ásunek egy másik gödröt. Pünktum.

Estély Gömörinél. A regále-ügyek és a város tulajdonát képező épületek bérletének kérdése oly sokáig vajudott, hogy tulajdonképp csak néhány nap előtt dőlt el: ki lesz a város egyetlen nagyobb szállodájának bérlője. Most már tudjuk, hogy *Gömöri Ede*, ki a közönséggel szemben mindig figyelmes s étel, ital kiszolgálát dolgában a fokozott igényeket is tudja és akarja is kielégíteni, magmaradt továbbra is bérlőnek. Ő már eddig is jelentékeny áldozatokat hozott a berendezés, a butorzat stb. helyreállítására, s a „Három Rózsa” veszőféiben levő renométját csaknem teljesen visszaszerzte. Hogy mennyire figyelmes Gömöri különösen törzsvendégeivel szemben, f. hó 4-én fényesen bejázolta, a mikor a Kessuthi-asztaltársaság tagjait barátságos vacsorára meginvitálta. A vacsora a házigazda gondoskodása folytán hajnalig tartó kedélyes estélylyé nőtte ki magát, melyen a legfinyább gourmand igényeit is kielégítő, pompás menu mellett kitűnő borok és Dankóék fülbemászó muzsikája fokozták a jelenvolt szép társaság jó kedvét. A finom izlésre valló szervizozás s a jól elkészített ételek ékeszőlően dícsérték a Gömöri kitűnő konyháját. A házigazda jókedvűen sürgött-forgott vendégei körül, mindenkinek a gondolatát igyekezett ellesni és a kívánságokat teljesíteni. Az asztaltársaság feje *Málk Vilmos* szép beszédet mondott: később pedig lelkes szavakkal éltették a házigazdát, ki ez alkalmmal is derelasan kített magáért, s rászolgált a dícséretre. Ez idő szerint nyugodtan és bizrást elmondhatjuk, hogy a város első vendéglője: a „Három Rózsa” jó kezekben van.

Színészet. Szalkay színtársulata — mint halljuk — e hó folyamán városunkba érkezik Közönségünk még mindig az utóljára itt ranyázott szervezeten társulat kellemetlen emléken rágódik, s hisszük, hogy Szalkay jól szervezett társulata, mely nagyobb városokban működik, bár a Dobóét nem közelíti meg, eltögyja oszlatni a még most észlelhető kedvezőtlen benyomást. Azt azonban már most jelezhetjük, hogy a társulatnak erősen össze kell szedni magát, ha a közönség részvétlenségét elakarja oszlatni.

Táncmulatság Rozsnyón. Folyó év január hó 5-én a Proschinger szálló dísztermében közvacsorával egybekötött zártkörű táncvigalmat rendeztek a rozsnyói kereskedők és kereskedő ifjak. A táncvigalom minden tekintetben fényesen sikerült.

Dioráma. Egyes svájci származású német fitőtte föl sátorát a „Három Rózsa” 10. számú termében. Üveg fényképekben bemutatja a világ legszebb tájait, városait, épületeit, a fejedelmi lakások belső berendezését természetes nagyságban és színeiben, a családásig hű és tökéletes fénykép felvételekben, melyeket tiszta s megfelelően nagyító üveglencséken át megzemlélhet mindenki, a ki leszurja az érte járó 20 fillért. Rimaszombatban 17 ország remek látni valót mutatja be a közönségnek oly nagy mérvű megelégedést és pártfogást mellett, a minovel panorámás nálunk még nem dícselkedhetett. Este 6 és 10 óra között helyet is alig lehet kapni. Felhívjuk olvasóink figyelmét e pompás diorámára, mely nemesak gyönyörködtet, de tanulságos is.

A polgári olvasóköri bálja. A farsangi táncmulatságok között — mint már több ízben megírtuk — népszerűség és látogatottság, tehát erkölcsi és anyagi siker tekintetében évente előkelő helyen áll a polgári olvasóköri bálja, melyen találkozót ad egymásnak a polgárság és zavartalanul, kedélyesen tölt egy kedves éjszakát. A rendezőség mindig már hetekkel előbb buzgólkodik a bál teljes sikerének biztosításán, de e munkájukat legjobban megkönnyíti a közönség maga, mely rokonszenvvel fogadja már a bál híret is, és tömegesen jelenik meg azon, hogy a siker emeléséhez hozzájáruljon. Az olvasóköri február 9-ikén tartandó idei bálja iránt máris nagy érdeklődés mutatkozik, s jelezhetjük, hogy az minden tekintetben méltó lesz az előző évek fényes sikerű mulatságaihoz. A vígalmi bizottságnak sikerült a bál védnöknőjéül: *Dr. Zehery István*né urnót megnyerni, s ez maga is sokban biztosítja a szép sikert. A nagy számú rendező bizottság élén elnökként *Dr. Sweighoffer Ferenc* áll, ki szintén tevékeny részt vesz a buzgó rendezőségnek a bál fényét emelő lelkes működésében.

Helyreigazítás. Lapunk folyó évi 1-ső számában „Rendkívül közgyűlés” című a’rt megírtuk a városi képviselőtestületnek az italdó, hús- és ezukortofgyasztási és szesz-italmérési adó hasznosítására vonatkozó határozatát, s a Holländer Lajos bérlő hitelképességét dícsérve, egyszersmind italai minőségét kritizáltuk. Holländer urnak ez zokon esett, s hozzánk egy nyilatkozatot küldött be, melyben kinyilatkoztatja, hogy az 1888. XXXV. t-cz. és az 1892. XV. törvények értelmében az adókezelőnek az ital minőségére semmi befolyása sincs. Ami pedig azt illeti, hogy az ő italai rosz minőségűek volnának, vagy lettek volna, erre nézve kijelenti, hogy ez nem felel meg a valóságnak, mert ő esakis jó minőségű italt árul, azt azonban nem ellenőrizheti, hogy a keresmairosok, kiknek kiméréseért nem szavatolhatott, miként manipulálnak az esetleg töle vásárolt jó borral. Hivatkozik nyilatkozatában azon tekintélyes helybeli polgárookra, kik töle vettek bort és annak méltányos árával és jó minőségével teljesen meg voltak elégedve. Az új regálébérlő nyilatkozatát szívesen közöljük; e nyilatkozat azonban nem másítja meg azt az igazságot, hogy a multban közönségünk gyakran részestül kevésbé jó italban s mindössze anyaiiban tartozunk helyreigazítással, hogy a keresmai rosz borok nem a Holländer ur pinczejéből valók; ezt örömmel hozzuk nyilvánosságra.

Szylveszter-est Tiszolczon. Szépen sikerült jótékonycélú előadást tartottak decz. 31-én a tiszolczi műkedvelők. A városháza nagytermet zsufolásig megtöltötte a nézőközön ég, mely feszült figyelemmel hallgatta végig a gyermekek által előadott „Garabonczás növendékek”-et. Forgó bácsi darabjában kelves jelenség volt Trajtler Jolán, mint nevelőné; Kahle Anna, mint mama. Schwarcz Jolán és Kubinyi Géza mint növendékek tettek kellemes benyomást a hallgatóságra ügyes előadásukkal. Ezt követte: „Az apósok”, vigjáték 3 felvonásban Gabányi Árpádtól. Női szereplők voltak: Trajtler Jánosné, ki mint Juliska személyesítője szép játékkal zajos tapsokat aratott; a tiszolcziak örömmel látnak gyakrabban a műkedvelők sorában. Laura szerepét Schlosser Sámuelné adta zajos tetszés mellett. Kahle Margit mint Margit, Kahle Anna, mint Erzsike szobaleány ügyesen és szépen oldották meg feladatukat, sűrű taps jutalmazta játékukat. A férfiszereplők voltak: Hegedüs Zoltán (Bogyai Farkas), Pali és Farkas fiai: Schmögnér János, Erber Armin; Hannák Manó (Felyence Étúard), ifj. Kahle Frigyes (Zab Feri), Oncay Ödön (Gáti Elek dr.), Breyer Ignác (Antal ípas), kivétel nélkül megállták helyüket. A közönség mind végig derült hangulattal élvezte a kifogástalan praezizitással előadott darabokat. Tudósítunk a közönség nevében e helyen is köszönetet mond Komoróczy Miklós rozsnyói tornatanárnak, ki avatott kezekkel oly ügyesen beoktatta a műkedvelőket. Előadás után az ifjuság tánczra kerekedett, s éjtélkor a jelenvoltak együttesen énekelték a szótatot. Ennek elhangzása után Komoróczy Miklós gyönyörű beszédet mondott s köszöntötte a megkezdődött második ezredévet. Ezután megkezdődtek a boldog új év kívánatok. Majd ismét rágyújtottak egy friss csárdásra s folyt a táncz virradtig, mikor a jelenvoltak egy kellemesen töltött éj feledhetetlen emlékével távoztak.

Számadás és köszönet. A Rimaszombat és vidéke nögylete által rendezett Szylveszter-estély bevétele az alábbi felülfizetésekkel 82 frt 50 kr., kiadása 55 frt 03 kr. volt, így a tiszta jövedelem 27 frt 47 kr. A bevételet felülfizetésekkel gyarapították: Baksay József ur 5 frt, Kubinyi Bertalan ur 2 frt, Dr. Szabó Sámuelné, Kalla Mihályné, Sárkány Imréné urnók, továbbá Ragályi Géza, Dr. Lichtschein Adolf, Bornemisza Elemér urak 1—1 frt, és Diószeghy Dezső ur 50 kr., összesen 13 frt 50 krral, kiknek a nögylet halás köszönetét nyilvánitom Sárkány Imre, pénztáros.

Felelős szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Magán-hirdetések.

Egy uri családhoz

keresnek egy szegény sorsú leányt vagy özvegy asszonyt, aki a gyermekeket szereti s némileg a főzéshez is ért. Az illető családtagnak fog tekintetni. Dajkatanfolyamot végzett nők előnyben részesülnek. Ajánlatok „Háziasszony támasza” című alatt e lap kiadóhivatalához küldendők.

Ház eladás.

Rszombatban a Kmetty-utca 13. sz. alatti ujonnan épült lakház, mely áll 3 szoba, konyha, kamra, pincze, előcsarnok s új faszinból, szabad kézből eladó, értekezhetni lehet ugyanott a tulajdonossal.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban a Deák Ferencz- és Koháry-utczák sarkán, a kaszárnyával szemben levő nagy emeletes háznak **emeleti része**, mely 7 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 2 padlás, 2 fatartóból áll. **1896. év május hó 1-ére** bérbe vehető. — Bérleti szándékozók felvilágosításért forduljanak **Huszt Lajos** városi árvaszéki tanácsos megbizotthoz.

Haszonbérlet.

Egy saját kezelésbeni ca 1000 holdas tagosított birtok, az országút mentén, Rimaszombattól fél órányi távolságban, — a hozzátartozó urilak és gazdasági épületekkel együtt — **1896. év október 1-től** haszonbérbe kiadó. **Czim:** a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban a Losonezi-utczán egy három szobás lakás hozzátartozó konyha, kamara, pineze, kert és istállóval vagy istálló nélkül **1896. év május hó 1-ére** bérbe kiadó.

Értekezhetni lehet **Özv. Stelkovits Istvánné** tulajdonossal.

Meghívás

a nagyrócezi kölesönös segélyszövetkezet f. 1896. évi február hó 2-ik napján, délutáni 2 órakor tulajdon helyiségében megtartandó **rendes közgyűlésre.**

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnök választása ad hoc.
2. Igazgatósági jelentés.
3. Felügyelőbizottsági jelentés.
4. Az 1895-ik évi mérleg tárgyalása, esetleg jóváhagyása és felmentvény megadása.
5. Az osztalék megállapítása.
6. A felügyelőbizottság választása.
7. A tisztviselők jutalmazása.
8. Egyéb folyó ügyek elintézése.

Nagy-Róczén, 1896. január 3-án.

1—3 **Az igazgatóság.**

Hirdetmény.

4030. sz. — A m. kir. igazságügyminiszter 1895. évi október hó 28-án 43324./I. A.—I. m. 1895. sz. alatt elrendelte, hogy a rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó Gortva-Kisfalud és ahhoz tartozó Birófalva és Cseniz puszták telekkönyveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. törv.-czikkben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése foganatosíttassék.

E czéleből a helyszíni eljárás a nevezett községben 1896. évi január hó 27-én fog kezdődni.

Eunélfogva felhívatnak:

1. mindazok, a kik a telekkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatoit előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitézett határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutatassák fel;

2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsennek, hogy az átírásra az 1886. XXIX-ik t.-cz. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szó-

val ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékelengedési kedvezménytől is elesnek: és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Rimaszombat, 1895. december 8-án

Altdorffer, kir. törvszéki bíró.

3775. sz.

Hirdetmény.

A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **kir. kincstár** végrehajtható **Holló István** és ifju **Holló Barna Pál** végrehajtást szenvedők elleni 279 frt 15 kr. adó tartozás s járulékaik iránti árverési ügyében a végrehajtási árve-

rést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. §-a s következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Harmacz községben fekvő s a harmaczi 77. sztykben Holló István s Holló Barna Pál tulajdonául felvett A) I. 1. sorsz. 93b hrszámú ház és 4—14 sorsz. a foglalt ingatlanokra 200 frt s ugyanezeknek a harmaczi 8-ik sztykben A) I 3—11. sorsz. alatt felvett ingatlanaira a 200 frt kikiáltási árban elrendelte s annak megtartására határnapul **1896. évi február hó 25-ik napjának d. u. 2 óráját** Harmacz községben a bíró házához tüzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok becsáron alul is előgnak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10¹/₂-át, 20 frtot azaz husz frtot készpénzben, vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42. §-ban jelzett és az 1881. évi nov. hó 1 én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. törv.-czikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvszék, mint telekkönyvi hatóság. 1895. október hó 15-én.

Altdorffer, kir. törvszéki bíró.

A magyar általános köszén bánya részvénytársulat, Budapest, V., Erzsébettér 19.

ajánlja a t. cz. gőzmalmoknak, szeszgyáraknak és egyéb iparvállalatoknak valamint a küszöbön álló **szobafűtési idényre**

akna, koczka- és darabos szenét

királdi és sajó-szent-péteri bányáiból

5—6

legjutányosabb áron, egész kocsirakományokban, minden állomásra szállítva

Az 1896. ezredéves kiállítás alkalmából az államtól engedélyezett

II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉK

Kibocsátás: 120,000 sorsjegy 45,007 három osztályba osztott nyereménnyel és egy jutalomdíjjal.

HUZÁSOK:

I. osztály				II. osztály				III. osztály			
1896. február 5—8-ig.				1896. márczius 11—14-ig.				1896. május 12—28-ig.			
Árak az I. osztályra:				Teljes sorsjegyek árai:				(mindhárom osztályra érvényes):			
1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy	1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy	1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy
20.—	10.—	2.—	1.—	60.—	30.—	6.—	3.—	60.—	30.—	6.—	3.—
forint				forint				forint			

A nyeremények teljes adó- és illetékmentességet élveznek és minden levonás nélkül fizettetnek ki: a huzások az állami hatóságok felügyelete alatt állanak és egy kir. közjegyző jelenlétében ejtetnek meg.

Midőn a sorsolási tervezet fentebbiekben közlére tesszük, egyben köz tudomásra hozzuk, hogy a sorsjegyek mátol fogva a falragaszokon jelzett elárúsítóknál a fenti eredeti áron kaphatók.

Budapest, 1895. december 24.

Magyar Osztály-Sorsjáték Igazgatóság.

Minden 3-ik sorsjegy nyer.

Még soha nem létezett nyereségyesélyeket nyújt az államtól engedélyezett

Minden 3-ik sorsjegy nyer.

II. Magyar Osztály-Sorsjáték

45,007 három osztályba osztott pénzneremény 9.200.000 korona összértékben.

Lepnagyobb nyeresemény a legkedvezőbb esetben

Egy Millió korona

Az I. osztály huzása			A II. osztály huzása			A III. osztály huzása		
1896. február 5—8-ig.			1896. márczius 11—14-ig.			1896. május 12—28-ig.		
Nyereménytervezet:			Nyereménytervezet:			Nyereménytervezet:		
Nyeremény	korona	korona	Nyeremény	korona	korona	Nyeremény	korona	korona
1 á	80000 =	80000	1 á	100000 =	100000	1 jutalomdíj	600000 =	600000
1 "	60000 =	60000	1 "	60000 =	60000	1 á	400000 =	400000
1 "	40000 =	40000	1 "	40000 =	40000	1 "	300000 =	300000
1 "	30000 =	30000	1 "	30000 =	30000	1 "	200000 =	200000
1 "	20000 =	20000	1 "	20000 =	20000	1 "	100000 =	100000
1 "	15000 =	15000	1 "	15000 =	15000	2 "	40000 =	80000
1 "	10000 =	10000	1 "	10000 =	10000	2 "	20000 =	40000
2 "	8000 =	16000	2 "	8000 =	16000	5 "	10000 =	50000
8 "	4000 =	32000	8 "	4000 =	32000	10 "	8000 =	80000
10 "	2000 =	20000	10 "	2000 =	20000	34 "	6000 =	204000
13 "	1000 =	13000	13 "	1000 =	13000	100 "	2000 =	200000
100 "	400 =	40000	100 "	400 =	40000	200 "	1000 =	200000
860 "	200 =	172000	860 "	200 =	172000	2650 "	200 =	530000
9000 "	80 =	720000	9000 "	120 =	1080000	22000 "	150 =	3300000
10000 nyeremény összesen	1268000		10000 nyeremény összesen	1648000		25007 nyeremény és egy jutalom		6284000

Árak az I. osztályra:

Teljes sorsjegyek árai (mindhárom osztályra érvényes):

¹ / ₁	¹ / ₂	¹ / ₁₀	¹ / ₂₀	¹ / ₁	¹ / ₂	¹ / ₁₀	¹ / ₂₀
20.—	10.—	2.—	1.—	60.—	30.—	6.—	3.—
forint				forint			

ajánlja és szétküldi az összegnek előzetes beküldése mellett vagy utánvétel

Heintze Károly, Budapest, Szervita-tér 3.

Sürgőnyozim: **Lottoheintze, Budapest.**

Biztonság szempontjából ajánlatos, hogy a sorsjegyeknek ajánlott levélben való küldése kívántassék és a fenti eredeti árak mellett osztály-sorsjegyeknél ajánlott levelek portója és nyereményjegyzék díja fejében 25 kr. — teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig portó és 3 nyereményjegyzékért 50 kr. küldendő be — Az első magyar osztály-sorsjáték alkalmával tisztelt vevőim között a következő főnyereményeket osztottam ki 400.000, 200.000, 100.000 80.000, 50.000 koronások stb.

Sürgőnyozim: **Lottoheintze, Budapest.**